

Referat af møde i Fintech Forum den 16. november 2023

1. Velkommen v/Tobias Thygesen, Finanstilsynet

Formand for Fintech Forum, Tobias Thygesen, bød velkommen. Emnet på dagens møde var Kommissionens forslag til en forordning om open finance. Forhandlingerne i EU er i gang og er intensive. Finanstilsynet vil gerne have medlemmernes input så tidligt som muligt i processen. Det er en bred forordning – og netop fordi det er en forordning, så skal teksten være meget klar. Dette især sammenlignet med PSD2 – hvis det havde været en forordning og ikke et direktiv, havde der nok været endnu flere usikkerheder, end dem vi står tilbage med i dag.

2. Status fra Finanstilsynet v/Tobias Thygesen, Finanstilsynet

Finanstilsynet har i dag, den 16. november, offentliggjort en rapport om dataetik ved brug af AI i den finansielle sektor. Rapporten har været i offentlig høring, og Finanstilsynet håber, at rapporten vil skabe værdi og inspiration i sektoren. Herudover er en samlelov, der bl.a. indeholder dansk supplerende lovgivning til forordning om markeder for kryptoaktiver (MiCA) sendt i offentlig høring den 15. november. Finanstilsynet bruger herudover meget tid og ressourcer på Kommissionens mange forslag. Finanstilsynet vil meget gerne modtage sektorens input hurtigst muligt og tidligt i processen.

3. Kort introduktion til forslag til forordning om adgang til finansielle data samt status på EU-processen v/Finanstilsynet

Finanstilsynet fortalte kort om indholdet i forslaget og EU-processen. Forslaget bygger på erfaringerne fra PSD2 og deling af data gennem API'er, men forslaget omfatter mange flere data end kun kontooplysninger. Mange forskellige datapunkter på tværs af den finansielle sektor er omfattet med få undtagelser. Noget nyt i forhold til PSD2 er dog kompensationsordninger, som skal aftales nærmere i de foreslåede datadelingsordninger. Dataindehavere skal også udvikle dashboards, så brugerne har overblik over delt data og samtykker.

Finanstilsynet er som udgangspunkt positiv overfor forslaget, som kan medføre gode produkter og innovation. Det er positivt, at der tages udgangspunkt i læringerne fra PSD2. Det er også vigtigt med passende forbrugerbeskyttelse. Finanstilsynet ser dog gerne en mere proportionel lovgivningsramme, hvor nogle virksomheder skal kunne undtages, bl.a. fordi forslaget er meget byrdefuldt og dyrt at gennemføre. Noget data kunne også udelades, f.eks. ustruktureret data, der i sig selv er svært at dele og anvende. Der skal tages hensyn til konkurrencefølsomme data, der kan indeholde forretningshemmeligheder. Afslutningsvist skal der være nogle mere realistiske ikrafttrædelsesbestemmelser.

Forhandlingerne i EU er nu i gang. Grund- og nærhedsnotat fastsætter regeringens holdning og kan findes her på Folketingets hjemmeside. Der er afholdt tre møder i Rådet indtil videre. Finanstilsynet forventer, atilogforhandlingerne mellem Rådet, Parlamentet og Kommissionen nok først færdige i 2025. Hvis sektoren vil give deres input, er det godt at gøre så tidligt i processen som muligt, så det ikke drukner i politiske prioriterer i EU og at skynde forslaget færdigforhandlet.

Finanstilsynets forståelse er, at Kommissionen mener, at et "big bang" er bedst – altså at al data skal inkluderes fra start, hvis det skal virke. Nogle lande mener dog, at en sekventiel tilgang er at foretrække: at man kan tage udgangspunkt i use cases til at starte med og den relevante data for disse. Alternativt kan man udvælge konkrete områder.

Flere er også bekymrede for de foreslåede datadelingsordninger. Finanstilsynet fortalte, at det europæiske betalingsråd har lavet datadelingsstandarder på bankområdet, som har taget meget lang tid at blive enige om. Den erfaring taget i betragtning, er tidslinjerne i forslaget meget urealistiske. BEUC er meget bekymrede for, at forslaget vil medføre udelukkelse og prisdiskrimination.

4. Indlæg v/Mette Stürup, Finans Danmark

Mette Stürup fortalte om Finans Danmarks syn på forslaget. Finans Danmark er overordnet positivt stemt overfor forslaget. Mette Stürup fremhævede bl.a., at reglerne i forslaget skal være så neutrale som muligt i forhold til forretningsmodeller. Læringen fra PSD2 er, at der var mange forventninger til, hvilke forretningsmodeller der ville vokse ud af PSD2. Det viste sig dog i praksis at skabe værdi for mange andre forretningsmodeller, end dem man havde regnet med. Reglerne skal være så klare som muligt, så der ikke er behov for lige så meget fortolkning som under PSD2. Det skaber betydelig usikkerhed uden konkrete standardiseringer. Deling af alle oplysninger er ikke nødvendigvis godt – de kan være afgivet i en specifik kontekst og kan have ændret sig løbende, f.eks. som følge af ændringer i kundeforholdet. Derfor skal scope være mere snævert. Det er også svært at udvikle stabile API'er ovenpå ældre systemer, som er en reel udfordring bankerne har. Det kan blive svært at blive enige om indholdet i de foreslåede datadelingsordninger, men det er positivt,

at de er markedsdrevne. Det kan dog skabe fragmentering i EU, hvis der bliver udviklet mange forskellige ordninger.

Fokuspunkterne fremadrettet for Finans Danmark er bl.a., at kompensationsmulighederne skal stemme overens med dataforordningen, at bødestørrelserne er proportionale, at GDPR skal være det bærende princip samt at byrder mindskes. Der er behov for en helt ny tidsplan for at forslaget kan realiseres.

5. Indlæg v/Sigrid Floor Toft, Forsikring & Pension

Sigrid Floor Toft fortalte om Forsikring & Pensions syn på forslaget. Forsikring & Pension er positivt stemte overfor forslaget, men det er meget vidtgående. Forsikring- og pensionssektoren har allerede gjort sig mange overvejelser på open finance. Scope er alt for bredt, men det er positivt at livs- og sundhedsforsikring er undtaget. Ansvars- og ulykkesforsikringer bør dog også undtages, fordi det også indeholder følsomme personoplysninger. Kundedata er generelt for uklart defineret i forslaget og giver rum for mange tolkninger. Forretningsfølsomme data skal ikke kunne deles. Incitamentet til at drive forretning ryger, hvis man forpligtes til at dele denne data med andre parter. Det er uklart, hvorfor big techs ikke er ekskluderet fra muligheden for at få adgang til data i forslaget – det er de f.eks. i dataforordningen. Forsikring & Pension mener, at virksomheder, der opnår tilladelser som FISPs, også skal være forpligtede til at dele deres data. Der skal være fokus på deling af data på tværs af sektorer og også det offentlige. Tidsplanen er meget urealistisk. De samfundsøkonomiske vindinger skal stå bedre mål med omkostningerne. Der skal som minimum være samme beskyttelse som i dataforordningen. Det er positivt, at sektoren selv skal udvikle datadelingsordninger. Pensionsinfo skal godkendes som en ordning, og Forsikring & Pension vil gerne være ansvarlig for dette og igangsætte arbejdet.

6. Indlæg v/Rasmus Philip Rask, BiQ

Rasmus Philip Rask fortalte om BiQs syn på forslaget. Han opfordrede til, at vi sammen ser på øget datadeling, så vi bevæger os væk fra frygt. Open finance er et godt redskab til at identificere svindel og tab. BiQ ser fordele i at kunne aggregere finansielle data. Det kan give kunderne overblik over hele deres økonomi på tværs af institutter og på tværs af konti. Kunderejsen og dokumentationskrav bliver lettere, f.eks. i en kreditvurdering. Forsikringsprodukter kan tilpasses individuelle behov og risikoprofiler baseret på livsstil og adfærd. Det giver kunderne bedre mulighed for at få styr på deres forsikring. Pensionsinfo er et dansk klasseeksempel, der har kørt stabilt i mange år. Det er bygget på en datadelingsordning som måske kan bruges andre steder. Han mente, at man skal markedsføre Pensionsinfo i arbejdet i EU. Han ønskede flere informationer om, hvorvidt kreditvurderingsbureauer er omfattet, og hvad skal de udlevere af data. Det er umiddelbart meget følsomme data at dele, omend det kan gavne indsatsen for at bekæmpe svindel. Han fremhævede,

at databrugere naturligvis gerne vil have mere data – men hvad hvis slutbrugerne er uinteresserede eller ligeglade? Det skal undersøges nærmere, om muligheden for økonomisk kompensation bringer merværdi, eller om det vil skabe hindringer. Det er vigtigt at drage erfaringer fra PSD2. Derfor kan man tage kontakt til virksomheder, der har fået tilladelser som udbydere af kontooplysningstjenester (AISP'er). De har allerede "løbet mange kilometer" og gjort sig mange erfaringer, som kan være nyttige at få indsigt i.

7. Indlæg v/Christian Visti Larsen, NewBanking

Christian Visti Larsen fortalte om NewBankings syn på forslaget. Han fremhævede indledningsvist, at hvis man læser forordningen og høringssvarene, så får man hurtigt en fornemmelse af, at Kommissionen nok kommer til at stå hårdt på sit forslag. Det bliver svært for høringsparterne at få gennemført store ændringer. NewBanking har allerede arbejdet med dashboards i lang tid. NewBanking kan ikke se den data, som brugerne deler gennem platformen, men brugerne har i stedet adgang til deres egen lille portal. Her har de overblik over hvilken data, hvornår, til hvem og under hvilke betingelser, de har delt med tredjeparter. Det er ikke alt data, man kan trække tilbage, f.eks. hvis virksomhederne er forpligtede på baggrund af hvidvasklovgivningen til at opbevare den. Det er meget positivt, at man vil kunne bruge open finance til at verificere dokumenter, personer og virksomheder. Det vil være meget effektivt at bruge i de forskellige processer. Ift. kompensation mente han, at værdien ikke er stor for enkelte transaktioner, men hvis den data senere bruges i en verifikationsproces, kan værdien blive endnu større. Han mente, at datadelingsordninger skal være sektorneutrale. Det er spørgsmålet, hvem der skal bestemme, hvad en person eller virksomhed må bruge deres finansielle data til. Er det ikke op til dem selv at beslutte? Hvor skal ansvaret for anvendelse af brugernes data placeres, så brugerne kan føle sig trygge? Den foreslåede kompensationsmodel er interessant, men man kan overveje at sondre mellem dataværdi og anvendelsesværdi. Er en konto-/identitetsverifikation f.eks. mere værd end et input til en budgetmodel?

8. Diskussion på baggrund af oplæg og refleksionsspørgsmål

Et medlem nævnte, at i modsætning til nogle af oplægsholdernes holdning, så er scope i forslaget for snævert. Der er andre regler, der kan sørge for forbrugerbeskyttelsen, f.eks. GDPR. Derfor er det ikke nødvendigt med forbud mod typer af kundedata i forslaget. Medlemmet var bekymret for, at at semiforbuddet i § 125 i lov om betalinger udbredes til hele forslaget om open finance. Det skal ikke være forbudsregulering, men beskyttelsesregulering. Hvis data først er kommet ud, så er det ikke længere forretningshemmeligheder. Forretningshemmeligheder er, hvordan virksomhederne kommer frem til de forskellige vurderinger. Dataejere skal selv kunne bestemme, om FISP'er må videregive data – i PSD2 har videregivelsesordninger skabt merværdi, så det skal også være muligt under open finance. Finanstilsynet svarede, at videregivelse skaber bekymring for forbrugerbeskyttelsen. Beskyttelsen kan

forsvinde i videregivelsessituationer. Overimplementering skal undgås, medmindre danske særregler vurderes yderst nødvendigt. Andre myndigheder har også holdninger.

Et medlem mente, at man skal være meget opmærksom på, at dataudveksling ikke skal være begrænsende. Medlemmet gav et eksempel med metabanker og big techs. Det skal være nemt for forbrugere at flytte rundt – og også muligt at overføre sit kontonummer. Medlemmet mente, at vi skal være påpasselige med at indføre særlige danske regler – skal vi ikke lægge os på linje med andre EU-lande? Personaliserede tjenester skal være mulige for brugerne. Så nytter det ikke noget med yderligere begrænsninger.

Et medlem mente, at meget tilsyn og løbende tilsyn er vejen frem i forhold til at sikre funktionelle API'er. Det er meget håndholdt at få adgang i øjeblikket i relation til PSD2. Måske tilsynet kan føre et datadrevet tilsyn.

Et medlem fremhævede, at timing er essentielt. Det er usikker i forslaget, om man kan dele data på vegne af andre – f.eks. på vegne af sit barn.

Et medlem understregede, at mangel på klarhed ikke gavner i praksis, når man skal sidde og udvikle løsningerne. Alle dataindehavere har forskellige data og kvalitet osv. Datasæt bør defineres i forslaget. Tidshorisonterne skal også være realistiske. Det skal være klart på forhånd, hvad man kan forvente at få af data og hvornår. Klarhed er kritisk, hvis gevinsterne skal realiseres, ellers tager det alt for lang tid.

Et medlem mente, at beriget data kan være forretningskritisk, men også kritisk for forbrugerne. Det skaber kæmpe forpligtelser ift., hvordan man anvender det. Der er set forskellige skræmmehistorier gennem tiden. Vi skal være meget bevidste om, hvordan forslaget bliver anvendt fra et forbrugersynspunkt. Afledte effekter skal man have stor opmærksomhed på.

Et medlem fremhævede, at debatten ofte bliver vinklet, så det er finansbranchen mod fintechs. Men forslaget til open finance er noget, de store finansielle virksomheder kan drage nytte af lige så meget som fintechs.

Et medlem foreslog, at man kunne overveje, at bøder omsættes til det tab, der er lidt for dem, der mangler adgang. Det giver incitament til at skubbe på innovation.

Finanstilsynet takkede for input.

9. Forslag til temaer for næste møde

Næste møde bliver forventeligt i foråret 2024. Medlemmerne foreslog emner som forordningen om kunstig intelligens, MiCA og PSD3/PSR.